

[Közélet](#)[Politika](#)[Hírzóna](#)[Sport](#)[Szórakozás](#)[Kultúra](#)[Közösség](#)[Egészség](#)[Gazdaság](#)

KULTÚRA

Megjelentek Baka István műfordításai

SZERZŐ: ARANY MIHÁLY · 2008. JÚNIUS 11. SZERDA

A 79. Ünnepi Könyvhét keretében mutatták be a Tiszatáj Kiadó gondozásában megjelent, Baka István orosz nyelvről fordított verseiből összeállított két kötetet.

Az idei könyvhét egyik legimponzánsabb és leggazdagabb köteteit mutatták be június 10-én a Grand Caféban. *Baka István* (1948-1995) (felső képünkön a [Baka István Alapítvány honlapjáról](#)) egykor a szegedi egyetemen is tanító író, szerkesztő és az a műfordító, aki *Rab Zsuzsa* mellett a legtöbbet fordított oroszról. A háromkötetesre tervezett Baka-műfordításokból az első kettőt *Műfordítások I.*, illetve *II.* címen immár kézbe is veheti az olvasó. Az első kötet az úgynevezett ezüstkör (a 20. századelő kultúrája), a második a 20. századi orosz költészet gazdag repertoárját kínálja. Az ezüstkörben *Puskintól* a Mandelstam-fordításokig, a második kötetben pedig az 1920-astól az 1990-es évek végéig orosz költészetig juthatunk el Baka István nyelvi kalauzolásában, így az orosz avantgárd költészet olyan képviselői, mint *Marina Cvetajeva* és *Borisz Paszternak*; illetve a kortárs orosz költészetből például *Viktor Szosznora*, *Arszenyij Tarkovszkij* és *Joszif Brodskij* versei is megjelennek. A kötet összeállításakor alapos munkát végeztek a kötet szerkesztői, *Szőke Katalin* és

Bombitz Attila (alsó képünkön középen, fotó: Gémes Sándor): a hatalmas kéziratanyagból a gondos válogatás eredményeképpen helyet kaptak a kötetben a különböző folyóiratokban (Szovjet irodalom, Jelenkor, Tiszatáj) megjelent versek is, amelyekből a szerkesztők csupán a „hivatalos” szovjet költők nem megfelelő színvonalú néhány művét hagyták ki. Ezek mellett *Baka Tünde*, a szerző özvegye segítségével eddig nem publikált fordításokat is be tudtak emelni a kötetbe. A szerkesztők azt vállalták, hogy maximalista módon minden szöveg összegyűjtésével rendezik és filológiai pontossítják a Baka-korpuszt.

A Baka-örökség ápolása

A bemutatót a kötet szerkesztői tartották, és jelen volt a kiadó, *Olasz Sándor* is, aki hangsúlyozta: nagy szükség van a Baka-életmű ápolására, és még jócskán van mit tenni a Baka-örökség érdekében. *Szőke Katalin*, aki Baka István műfordítói tevékenységéről egy kiselőadást is tartott, úgy fogalmazott: azért is fontos figyelmet fordítani Baka műfordításaira, mert azok fordulatai megtalálhatók saját verseiben is, illetve a bakai motívumok visszaköszönnek a fordításokban. Az írónak 1986-tól jelentek meg műfordításai kötetekben. Élete utolsó éveiben *Fried Istvánnak* köszönhetően arra is lehetősége nyílt, hogy műfordítást taníthasson a szegedi egyetem Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékén, ugyan betegsége miatt csak

rövid ideig.

Bombitz Attila arra hívta fel a figyelmet, hogy miközben kultúraközvetítésről, kultúrtranszferről, műfordításokról beszélünk, igen nagy szegénységben élünk a különböző kultúrnépek műveinek fordítását illetően. Most ezen hiány egyfajta pótlását is jelentheti ez a két kötet az orosz nyelvet illetően: 200 év orosz költészete, Baka István által kanonizálva.

A fordításról Baka István egyszer azt mondta, hogy a verset akkor érti meg igazán, ha lefordítja a maga számára. Minden idegen nyelvű szöveget le kellett fordítania ahhoz, hogy annak a hatásvilága valóban élővé és érthetővé váljon számára – idézték fel a szerkesztők Baka István fordítói beállítottságát.

A rendezvényen a közönség ízelítőt is kapott a versekből mind magyar, mind orosz nyelven, *Fabulya Andrea* és *Hamzsa Eugénia* közreműködésével. A tervezett harmadik kötetben Baka két orosz drámafordítása, valamint a nem orosz nyelvű, nyersfordításokból készült versek kapnak majd helyet.